

Na temelju članka članka 42. Statuta Općine Vrsar - Orsera ("Službene novine Općine Vrsar-Orsera", broj broj 2/2021) Općinsko vijeće Općine Vrsar-Orsera na sjednici održanoj 26.09.2022. godine, donosi

ODLUKU O SUGLASNOSTI ZA PRIJAVU NA JAVNI POZIV U SKLOPU PROGRAMA SURADNJE INTERREG EURO-MED 2021.-2027. GODINE U OKVIRU PROJEKTA NOCTIFY - UBLAŽAVANJE GUBITKA NOĆNIH STANIŠTA I UČINKA SVJETLOSNOG ONEČIŠĆENJA NA BIOLOŠKU RAZNOLIKOST U MORSKIM, ZAŠTIĆENIM I URBANIM KRAJOLICIMA DILJEM SREDOZEMLJA“

Članak 1.

Donosi se Odluka o suglasnosti za prijavu na Javni poziv u sklopu Programa suradnje Interreg Euro-MED 2021.-2027. godine u okviru projekta NOCTIFY - Ublažavanje gubitka noćnih staništa i učinka svjetlosnog onečišćenja na biološku raznolikost u morskim, zaštićenim i urbanim krajolicima diljem Sredozemlja.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu dan nakon dana objave u "Službenim novinama Općine Vrsar-Orsera".

KLASA: 970-01/22-01/08
URBROJ: 2163-40-01-04/43-22-2
Vrsar-Orsera, 26.09.2022.

OPĆINSKO VIJEĆE OPĆINE VRSAR-ORSERA

**PREDSJEDNICA
OPĆINSKOG VIJEĆA
Marina Deak**

PRILOZI:

- Koncept projekta NOCTIFY - Ublažavanje gubitka noćnih staništa i učinka svjetlosnog onečišćenja na biološku raznolikost u morskim, zaštićenim i urbanim krajolicima diljem Sredozemlja.

NOCTIFY

Ublažavanje gubitka noćnih staništa i učinka svjetlosnog onečišćenja na biološku raznolikost u morskim, zaštićenim i urbanim krajolicima diljem Sredozemlja

Projektni prijedlog za 2. poziv Interreg Euro-MED programa

I. Ključne činjenice o projektu

Izvor financiranja	Interreg Euro-MED Programme 2021–2027
Poziv za dostavu prijedloga	2. poziv, rok prijave 27. Listopad 2022
Veza poziva	https://interreg-euro-med.eu/en/call-2-thematic-projects/
Prioritet	Zeleni Mediteran
Specifični cilj	2.7 Unapređenje zaštite i očuvanja prirode, biološke raznolikosti i zelena infrastruktura uključujući urbana područja i smanjenje svih oblika onečišćenja
Misija	Prirodna baština
Vrsta projekta	Testni projekt
Trajanje projekta U	33 mjeseca
kupni procijenjeni proračun	2,8 mil. €
Stopa sufinanciranja	80%
Glavni partner	Razvojni centar Murska Sobota, Slovenija
Početni datum	1 svibanj 2023
Datum završetka	31 siječanj 2026

II. Obrazloženje projekta

Umjetno svjetlo noću generirano ljudskom aktivnošću dovodi do gubitka staništa, povećane fragmentacije staništa i izravno utječe na pad bioraznolikosti. Rastuće razine svjetlosnog onečišćenja uzrokuju smanjenje tamnih staništa posvuda, uključujući morska, urbana i zaštićena područja diljem Sredozemlja.

Trenutačno ne postoji zajednička europska strategija niti politika o svjetlosnom onečišćenju i očuvanju noćnih staništa, a nijedna EU Direktiva ne sadrži obvezujuće obveze za ograničavanje štetnih učinaka svjetlosnog onečišćenja. Ključni cilj projekta stoga je osmisliti i testirati pristupe zaštiti biološke raznolikosti i ekosustava kroz obnovu i očuvanje noćnih staništa u različitim tipovima krajolika unutar programskog područja, što će pružiti temelj za strategiju prijenosa za hibridne krajolike Mediteran, te revolucionarne političke preporuke na razini EU.

Noćne životinje čine značajan dio svih divljih životinja na zemlji. Blizu 70% svih sisavaca trebaju noćno vrijeme za obavljanje važnih ponašanja za preživljavanje poput lova i parenja. Tama je stanište noćnih divljih životinja, a umjetna rasvjeta narušava to stanište na najmanje dva načina. Neodgovorno noćno osvjetljenje ograničava fizičko područje u kojem noćne životinje mogu biti aktivne i privremeno sužava prozor u kojem se te noćne aktivnosti mogu odvijati. To utječe na ravnotežu ekosustava koji se oslanja na prirodne cikluse svjetla i tame. Umjetno svjetlo noću također remeti cirkadijalne ritmove dnevnog i noćnog života, tako da njegovi učinci nisu ograničeni na noćne divlje životinje. Nadalje, učinci se odražavaju i na zdravlje ljudi, posebice onih koji žive u jarko osvijetljenim urbaniziranim područjima.

Ponovno uvođenje prirodne tame oblik je eko-remedijacije koja ima blagotvorne učinke na dnevnu i noćnu biološku raznolikost. Uspostavljanje mračnih infrastrukture (sustava tamnih zaštićenih područja i tamnih koridora kroz krajolik) može pružiti prihvatljive mračne uvjete za razvoj noćnih divljih životinja. Ove tamne infrastrukture—od kojih će se neke implementirati kroz pilot aktivnosti projekta—mogu se uvesti kao dodatni kriterij kvalitete tame za postojeće zelene i plave infrastrukture kako bi zaštitili svoje ekosustave od svjetlosnog onečišćenja. Unutar projekta, zaštićena područja procijenit će se na održive tamne jezgre, koje se mogu povezati tamnim koridorima za održavanje i zaštitu bioraznolikosti. Dodatna prednost mračnih infrastrukture je ta što smanjenje i modificiranje razina osvjetljenja također može pridonijeti dugoročnim uštedama energije.

Postojeća europska regulativa koja štiti bioraznolikost od svjetlosnog onečišćenja je vrlo oskudna, a posebno nedostaju usluge ekosustava koje se izravno bave problemom na razini krajolika. Između 1992. i 2010. u Europi su se tamna područja smanjila za 15%, čak i u zaštićenim područjima. Sve je veća potreba za razvojem strategija i rješenja koja štite noćne vrste od pretjeranog umjetnog osvjetljenja, te za vraćanjem prirodne tame i noćnog staništa za zdravlje ekosustava, kao i zdravlje i dobrobit lokalnih zajednica diljem Europe.

III. Struktura projekta

WP1: Izgradnja i razmjena znanja

Glavni cilj:

- Nadograditi i dalje razvijati metode i pristupe za bolje razumijevanje bioloških, prostornih, ekoloških, društvenih i ekonomskih elemenata u očuvanju noćnih staništa i bioraznolikosti kroz zajednički transnacionalni, međudisciplinarni i višeslojni pristup.

Ključne aktivnosti:

- Analiza stanja: pregled i analiza postojeće regulative, politike i strategija; Provođenje meta-studije istraživanja noćnih staništa i gubitka bioraznolikosti zbog svjetlosnog onečišćenja.
- Uspostava trenutne najbolje prakse: prikupljanje podataka i rezultata iz prethodno provedenih projekata, akcija i operacija.
- Definiranje ključnih područja intervencije:
 - o *Unakrsno upućivanje/unakrsno mapiranje velikih razmjera: Identificiranje postojećih mračnih središnjih područja (područja u kojima je noćni okoliš dovoljno neometan za lokalne pragove bioraznolikosti) i potencijalnih mračnih koridora koji bi ih mogli povezivati. Identificiranje postojećih zelenih i plavih infrastruktura preko kojih se mogu nametnuti tamne infrastrukture.*
 - o *Mapiranje kvalitete tame u manjem mjerilu: Mjerenja razine svjetlosti u odabranim područjima za usporedbu prije/poslije intervencija svjetlosnog onečišćenja.*
 - o *Revizija osjetljivosti bioraznolikosti manjih razmjera: Određivanje pragova kvalitete tame za odabrana zaštićena područja/ekosustave/odabrane ugrožene vrste. Odabir i mjerenje indikatorskih vrsta i metrika za usporedbu bioraznolikosti prije/poslije.*
- Stvaranje platforme građanske znanosti za cijelo područje projekta: Uključivanje javnosti putem građanske znanosti za stvaranje kataloga noćnih divljih životinja u odabranim područjima. Posjetitelji označenih područja fotografirat će noćne interakcije divljih životinja i noćnih divljih životinja koje vide i učitati je u javnu kolektivnu bazu podataka. Ovo stvara resurs za znanstvenike istraživače koji će koristiti u kasnijim fazama za identificiranje vrsta i njihovo daljnje istraživanje. Građanska znanstvena platforma također se može dalje razvijati unutar projekta, gdje istraživači mogu osmisлити smjernice za građane koji će također biti uključeni u proces klasifikacije ili sortiranje slika za obuku algoritama.

Glavni rezultati:

- Dublje razumijevanje izazova, problema i potencijala očuvanja noćnih staništa u pilot regijama i ciljnim regijama programskog područja.
- Građanska znanstvena platforma o svjetlosnom zagađenju i očuvanju noćnih staništa za razmjenu podataka, iskustva, znanja i razmjenu najboljih praksi.

RP2: Projektiranje i testiranje rješenja

Glavni cilj:

- Razviti i testirati zajednička rješenja za smanjenje svjetlosnog onečišćenja, što će rezultirati povećanom bioraznolikošću i očuvanjem noćnih staništa.

Ključne aktivnosti

- Regionalni akcijski planovi: Uspostava zajedničke metodologije i razvoj akcijskih planova za rješavanje problema svjetlosnog onečišćenja na regionalnoj razini.
- Pilot akcije:
 - o *Modifikacije rasvjete: prilagođavanje noćnih rasvjetnih tijela kako bi se smanjilo svjetlosno onečišćenje i poboljšala kvaliteta tame u noćnim staništima.*
 - o *Dugoročna zaštita od tame: Poduzimanje koraka za zaštitu određenih područja prema odgovarajućoj regulativi/statusu zaštite kako bi se osiguralo dugoročno očuvanje kvalitete tame u područjima.*
 - o *Urbane intervencije kroz putujuće mračne laboratorije: posjedovanje impresivne putujuće 'tamne kutije' u urbanim područjima, gdje ljudi mogu ući kako bi iskusili tamu i istražili promjene vida i osjetilnog iskustva u mraku (prilagodba na tamu, itd.).*

Glavni rezultati i isporučevine:

- Regionalni akcijski planovi za rješavanje problema svjetlosnog onečišćenja i očuvanje noćnih staništa u sudjelujućim i ciljanim regijama.
- Dokazana izvedivost i potencijalne koristi različitih pristupa očuvanju noćnih staništa i ublažavanju svjetlosnog onečišćenja kroz implementirane pilot akcije.
- Poboljšana bioraznolikost i očuvana noćna staništa u sudjelujućim i pridruženim regijama u cijelom programskom području.

RP3: Prijenos znanja i iskustva

Glavni cilj:

- Unaprijediti temeljno znanje o noćnom gubitku staništa i strategijama za ublažavanje svjetlosnog onečišćenja diljem Sredozemlja te pružiti revolucionarne političke preporuke na razini EU-a.

Glavne aktivnosti:

- Radionice i događaji za izgradnju kapaciteta za planere politika i donositelje odluka u relevantnim sektorima.
- Transnacionalne konferencije o svjetlosnom onečišćenju i noćnom gubitku staništa u programskom području.
- Vodič i implementacijski alat za regionalne vlasti i lokalne zajednice. - Preporuke politika i

privremeni akcijski plan na razini EU.

Glavni rezultati i isporučevine:

- Strategija prijenosa i priručnik za provedbu obuke za ublažavanje svjetlosnog onečišćenja u pogođenim staništima diljem EU-a.
- Zajedničke smjernice za regionalne vlasti i lokalne zajednice koje ocrtavaju metode i praktična rješenja za očuvanje noćnih staništa.
- Preporuke politika za smanjenje svjetlosnog onečišćenja i očuvanje noćnih staništa na razini EU.

IV. Partnerstvo

Projekt ima za cilj okupiti:

- Obrazovne ustanove, istraživački instituti i sveučilišta
- Regije, općine, regionalne razvojne agencije
- Tijela upravljanja parkovima prirode i zaštićenim područjima
- Organizacije za upravljanje destinacijom
- Transnacionalne mreže zaštićenih područja
- Ostali relevantni dionici koji sudjeluju u pojedinačnim aktivnostima unutar projekta (NVO, mala i srednja poduzeća, pružatelji infrastrukture, itd.)